

[Holger Eriksen.]

„Det er gennem Pressen, at enhver Frugt saavel af Tænkerens og Videnskabsmandens Granskning som af Digterens skabende Fantasi træder offentlig frem og bliver Publikums Ejendom, idet den udfolder sig i Litteraturen. Litteraturen er en nødvendig Betingelse for Nationens aandelige Livs Bevarelse og Vedligeholdelse, den er en Yduns Frugt, som udsender friske Strømninger gennem Nationens Livsaarer. Uden den vilde det offentlige Liv hensygne og hende og Barbari og Sløvhed træde i Stedet for Oplysning.“

Jeg er altsaa ubetinget Tilhænger af den frie Presse, Tilhænger af, at der skal være Plads for Kritik, ikke blot for den saglige, men til en vis Grad ogsaa for den ubillige, idet man i et demokratisk Samfund maa have saa stor Tillid til Vælgerne, at man mener, at de selv skønner over, hvilken Kritik der er ubillig, og behandler den efter Fortjeneste. Paa den anden Side er den frie Presse saa stort et Gode, at den ikke maa misbruges af asociale Individuer til personlig Tilsvining og Nedrakning, til løgnagtige og uvederhæftige Angreb.

Ud fra disse Synspunkter kan jeg paa mit Partis Vegne give fuld Tilslutning til det af den højtærede Justitsminister forelagte Lovforslag, samtidig med at jeg benytter Lejligheden til at gratulere Ministeren til den omtrent enstemmige Tilslutning, Lovforslaget har faaet i Pressen. Jeg vil ikke dermed sige, at Pressen selv bør bestemme, hvorledes en Presselov skal se ud. Borgerne udgør den anden Part i Sagen. Lige saa vel som Pressen ikke skal generes, lige saa vel skal Borgerne have Sikkerhed for, at naar de bliver forurettet i Pressen, ligger der deri en Lovovertrædelse. Den Omstændighed, at Pressen praktisk talt enstemmig har givet Lovforslaget Tilslutning i de Artikler, der er fremkommet efter dets Forelæggelse, og endvidere den Omstændighed, at der ikke uden for Pressen er blevet rettet Kritik mod Lovforslaget, synes mig at være et Bevis for, at der er taget ligeligt Hensyn til alle Sider. Som allerede nævnt er Linien fra Loven af 1851 i det store og hele blevet holdt, saaledes at Anonymitetsretten bevares, ganske vist med nogen Begrænsning, bl. a. den Begrænsning, der allerede fandtes i Retsplejelovens § 170, og den Begrænsning, at man skal se bort fra de Tilfælde, hvor Redaktøren har forladt Landet, hvorfor man bliver nødt til

at efterforske den faktiske Forfatter af den muligvis strafbare Artikel.

Endvidere er Bogtrykkerens Ansvar bortfaldet. Danske Skrifter, der indføres fra Udlandet, det vil altsaa sige Skrifter paa dansk Sprog, der indføres fra Udlandet, ligestilles fremtidig med Skrifter, der er trykt i Danmark, paa den Maade, at Straffen for Udeladelse af Trykkestedet eller forkert Opgivelse af Trykkested bliver den samme. Straffen rammer den, der indfører eller udbreder disse Skrifter, og er normalt Bøde, men hvis det drejer sig om utugtige eller oprørske Skrifter, eller Skrifter, der frembyder Fare for den offentlige Orden, er Straffen Hæfte.

Den vigtigste Ændring i Lovforslaget i Forhold til den Lov, der gælder i Dag, er vel den, der tager Sigte paa at afskaffe det saakaldte Straamandssystem. Hvis et periodisk Skrift, et Dagblad eller Ugeblad, angiver en anden Person som Redaktør end den virkelige, straffes saavel den urigtigt angivne, saafremt han da har givet sit Minde til Angivelsen, som den rigtige; hvis ingen Redaktør er angivet, straffes Udgiveren. Denne nye Bestemmelse er i høj Grad rimelig. Man kan ikke begaa et Tyveri, overfalde en sagesløs Person eller begaa Mord eller en anden Forbrydelse og saa leje en anden til at tage Straffen, det vilde være i Strid med den almindelige Retsbevidsthed. Pressen kan ikke her indtage en Særstilling; det maa være den virkelig skyldige, der straffes, samtidig med at den, der har gjort Forsøg paa at hindre, at den virkelig skyldige findes, ogsaa paadrager sig et Strafansvar. Jeg er naturligvis opmærksom paa, at mit Parti tidligere har modsat sig en Lovbestemmelse, der var vendt imod Straamandssystemet, men en Sammenligning mellem Tiden, da det Lovforslag blev fremsat, og Tiden nu lader sig slet ikke foretage. Dengang var Danmark ikke et demokratisk styret Land, det blev ved Hjælp af Provisorier styret af Folk, der havde et lille Mindretal af Vælgerne bag sig, og selv om Domstolene ogsaa dengang formelt var uafhængige, var deres Indehavere dog i saa høj Grad prægede af Provisoriementaliteten, at Befolkningen nærede en udpræget Mistillid til dem, navnlig i saadanne Sager: Redaktøren skal være ansvarlig for sit Blads Indhold uden Hensyn til, om det er ham eller en anden, der har skrevet Artiklerne. Det kunde synes at være i Strid med Princippet om, at det er den virkelig skyldige, der skal bære Ansvar, men det er det i Virkeligheden ikke.